

“El meu ofici consisteix a no esguerrar el que veig i a no caure en l'efectisme”

Josep M. Espinàs (Barcelona, 1927) publica a La Campana un nou viatge, el número 19, *A peu per l'Alt Camp. Retorn a Catalunya*. El caminant fa un trajecte que va d'Alcover al Pont d'Armentera, bo i passant pel Milà, la Masó, Vallmoll, Nulles, Bràfim, Vila-rodon, Aiguamúrcia i Santes Creus.

—L'entorn físic, com que no és tan sorprenent, marcat i singular com ho poden ser els de Castella, Aragó o el País Basc, fa que el caminant observi tot el que veu sense destacar el paisatge en excés. i, com que no s'hi produeix cap impacte, el narrador pot ser més reflexiu i mirar més dintre seu.

—Hi estic d'acord. Diguem que tenia més consciència d'allò que vivia i que no em vaig deixar impressionar. I sí, potser és més personal. Jo hi sóc una mica més que abans, sense renunciar, però, a l'observació i al retrat. Em sorprèn que aquests llibres meus, on no passen fets dramàtics, interessin la gent, però deu ser perquè tenen la sensació que fan el viatge amb mi.

—i aquí el lector és més a prop del caminant que mai, perquè no es produeix cap enlluernament pel que li descriu.

—No n'era conscient, quan l'escrivia. Això ho veus quan el rellegeixes.

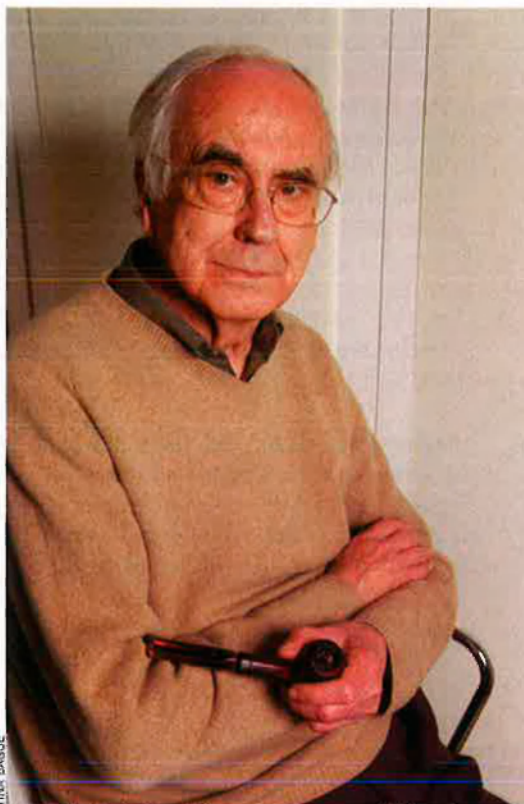
—No destaqueu mai unes descripcions per damunt les altres. No us atureu a descriure, amb intensitat més gran, un paisatge que us pugui semblar especialment curiós.

—Potser és més un tros de vida. I per això hi sóc més. He vist això i allò. A mi el paisatge m'interessa, però no em dona gaires estímuls. M'interessa més l'expressió d'una persona, una frase seva. El meu ofici consisteix a no esguerrar el que veig i a evitar de caure en l'efectisme.

—Cal descriure amb el mateix interès un paisatge vulgar que un d'espectacular.

—Segur. El meu lector no espera que li descrigui amb detall Santes Creus. Al cementiri d'Alcover, no hi busco estàtues o panteons, sinó els contenidors de l'entrada, un dels quals recull la matèria orgànica, o la bufanda del Barça deixada en una sepultura.

—Buscant diferències per buscar-les, perquè parlem d'un mo-

Josap M. Espinàs publica a La Campana el llibre *A peu per l'Alt Camp. Retorn a Catalunya*.

del de viatge bastant fixat, podríem dir, i, a més, exagerant, que els viatges anteriors semblarien més aviat unes impressions del viatge i aquest, la crònica de tot un viatge.

—És la narració del viatge.

—Potser perquè he llegit el vostre viatge mentre llegia Simenon, l'he trobat especialment simenonià: mai no deixeu el lector de la mà, ni canvieu de to ni de ritme.

—No em sabia gens de greu que tinguéssiu raó. L'art narratiu de Simenon em sembla molt modern i molt plàstic.

—Heu fet el trajecte per paisatges variats. Per tant, no heu pogut fer cap teoria del paisatge vist, cap generalització.

—No. Una de les gràcies de l'Alt Camp és que el paisatge és bastant variat. No pots dir que sigui determinat per un sol element. Si de cas, la llum, un punt de daurat. Té una llum especial, una llum taragonina, romana, molt diferent de la de l'Empordà o del Pirineu. Una llum natural, tranquil·la... Suposo que algú ja ho ha dit: la llum crea

el paisatge. A l'Alt Camp, la llum fa que aquell arbre, aquell pou, estigui pintat individualment, encara que no t'aturis a contemplar el paisatge, però te n'emportes una sensació.

—Les botigues, expliqueu, van tancant les portes o són a punt de fer-ho. En contrapartida, s'hi munten restaurants, i restaurants bons. És un fenomen general. Cal atribuir-ho al cotxe. Amb el cotxe, la gent pot comprar als supermercats i botigues de les ciutats i amb el cotxe pots desplaçar-te al poble més petit si hi ha un restaurant de fama. Per tant, podríem parlar d'uns poblets com tants n'hi ha al país.

—Sí.

—D'aquí a cinc o deu anys, moltes de les botigues que descriu ja no hi seran.

—Això em preocupa més que la desaparició d'un testimoni del segle XV, que a vegades es pot reconstruir. Per això no he tornat mai a cap lloc dels viatges que he fet, perquè seria una altra cosa. No vull superposar una imatge nova a una cosa que forma part del meu patrimoni personal. Un llibre que pretén ser la narració d'una experiència real, en el fons es converteix en un document històric.

Lluís Bonada